

Az előző tulajdonos szerint a kő valahol a bácsai réten került elő „sok évvel ezelőtt”, az ő édesapja szerelte meg, hogy síremléket faragtasson belőle. Szerencsére erre nem került sor.

A sírtöredék (alsó képmező, alsó feliratsor) az ikreket szoptató anyafarkast ábrázolja, jó színvonalas faragvány, finom fehér márvány. Múzeumba szállítás után kétséget kizáróan megállapítottuk, hogy a múlt században előkerült, jelenleg kőtárunkban őrzött AURELIUS SATURNINUS sírkő alsó részének töredéke.

A most előkerült töredéken malternyomok bizonyítják, hogy másodlagosan beépítették. A sok meszet tartalmazó malter római korinak tűnik, elképzelhető, hogy kőlapokból összeállított, esetleg falazott késő római sírhoz használták fel.¹⁰

SZŐNYI ESZTER

146. Győr, Marcalváros, szabadidőközpont

(Győr-Moson-Sopron megye) Ró, Kő

Az időjárás viszonyosságai és a magas talajvízállás miatt 1999 októberében félbeszakadt kutatásokat folytatva elvégeztük a bevásárlóközpontnak kijelölt terület régészeti szondázását. A megkutatott területen öt, egyenként 2 m széles és átlagosan 200 m hosszú kutatóárkot húztunk, melyekben 34 árok-részletet regisztráltunk. Az árkokban átvágásokat készítettünk s ezekből kiderült, hogy azok nagy része középkori és újkori határárok, illetve vízelvezető árok volt, egy pedig a római korban készülhetett. A szondaszelvényekben árkokon kívül más régészeti jelenség sehol nem volt megfigyelhető.

EGRY ILDIKÓ

147. Győr, Szent István utca 6.

(Győr-Moson-Sopron megye) Ró

A Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság területén a belső világító udvarok helyét beépítik, 240 cm-es szintsüllyesztéssel pincésintet alakítanak ki.

A megyei bíróság udvara késő római sírok lelőhelyeként az 1960-as évekből ismert, de a földmunkákról semmiféle előzetes információnk nem volt.

Október 24-én dr. Világi Erzsébet bírő jelentette, hogy a munkálatok során embercsontokat találtak.

A helyszínen megállapítottuk, hogy mire a múzeumot értesítették, több sír megsemmisült, egy koponyát és némi csontmaradványt megőriztek. A koponya, illetve a sír előkerülési helyét még nagyjából meg tudták mutatni, egy másik sírt bolygatott állapotban a helyszínen bemértünk. Mivel a földmunkákat kézzel végezték, a továbbiakban előkerülő sírok feltárása 2000. október 24. és november 30. között folyamatos régé-

szeti jelenléttel megoldható volt. Összesen 7 db késő római sírről gyűjtöttünk adatokat, 6 sír feltárását elvégeztük. A sírok egy része a múlt században épült bíróság épületfalai által bolygatva, kettévágva került elő. Valamennyi egyszerű földsír volt, háton fekvő nyújtott helyzetű halottakkal. A mellékletek (agyagedények, üveg pohár, hagymafejes fibula, kés, fenőkő, pénzek stb.) alapján koruk a 3. század vége-4. századi időszakra tehető. Az előkerült sírok az ismert ún. Vasút-környéki késő római temetőhöz tartoztak, amelynek korábban előkerült sírjai részben publikáltak (Szőnyi, Arrabona 21. (1979) 5-59.)

SZŐNYI ESZTER

148. Gyula, Szennyvíztisztító telep

(Békés megye) B, Sza

2000. július 5-én bejelentés érkezett a gyulai Erkel Ferenc Múzeumba, hogy a szennyvíztisztító telep területén lévő, egyik nyitott csatorna falából edénytöredéket mosott ki a víz. Másnap helyszíni szemlét végeztünk a lelőhelyen, amely a gyulai határ délnyugati részén helyezkedik el a város határának közelében. Az Elek felé vezető műút ÉK-i oldalán, a kétegyházi elágazástól 150 m-re D-re nyílik az a gyulai szennyvíztisztító telepre vezető, fákkal szegélyezett, K-Ny irányú műút, amely földútként folytatódik a térképen Gyula-Kétegyházi felfogó csatornaként jelölt csatornával párhuzamosan. Az említett földútra merőlegesen, pontosan É-D irányban nyílik egy kisebb csatorna, az eleki úttól számított kb. 700 méterre. Ennek a csatornának a K-i oldalán magas nyárfákkal szegélyezett földút indul. A csatorna Ny-i oldalában, a csatorna É-i végét az említett K-Ny-i földúttól elválasztó kerítéstől 173 m-re D-re találta a bejelentő az edénytöredékeket.

A felszíntől kb. 160 cm mélységben, a csatorna rézsűs, kissé alámosott, leomlott oldalában egy középső bronzkori, urnaszerű edény töredékeit találtuk. Az összeilleszthető töredékek alapján az edény kézzel formált, sötétszürke színű, fényezett felületű, árkolt bütykökkel díszített. A töredékek részben a csatornában lévő víz szintje alatt voltak egy csomóban. A töredékeket felszedtük, a helyszínről vázlatot készítettünk. A csatorna falát sűrű növényzet borította, ezért nem lehetett megállapítani, hogy az edény milyen objektumban volt; gödör, vagy sír leletanyaga került-e elő.

A lelőhely egy nagyon alacsony, alig észlelhető kiemelkedésen található. A csatorna K-i oldalán kukoricaföld volt, ahol 1 db szarmata kori edénytöredéket találtunk.

LISKA ANDRÁS

149. Gyula, Vársziget, Almásy-kastély, kaputorony

(Békés megye) Kk

Az általunk 2000 áprilisában elvégzett, adott körülmények között természetesen csak korlátozott régészeti ku-

¹⁰ A lelet időközben publikált: SZŐNYI E.: Újabb előkerült római kori kőemlékek a Xántus János Múzeum gyűjteményében. Arrabona 39. 2001. 79-98., 2-3. á.